

anbringes i den foreslaaede Pleieanstalt, er mig heller ikke aldeles klart, thi i Sundhedskollegiets Erklæring ifjor, var der stillet meget bestemte Fordringer i den Retning, idet der var sondret imellem forskjellige Klasser af Uhelbredelige, saaledes at det kun var de absolut Uhelbredelige, som maatte sendes til den Anstalt, der tænkes oprettet i Viborg. Om en saadan Sondring er let, veed jeg ikke, jeg antager tværtimod, at den er meget vanskelig; jeg tror, at det er vanskeligt at bestemme, at nu er alt Gaab opgivet. I den nuværende Erklæring synes egentlig at paaregnes, at 300 fra de nuværende Anstalter kunde evalueres til den Anstalt, som tænkes oprettet. Det bliver altsaa, om jeg huster ret, omtrent en Trediedel af det nuværende Antal, som man tænker vil være stiftet til at overføres til en Anstalt af en anden Bessaffenhed. I Justitsministeriets Motiver siges, at Sindsfyge, til hvis Helbredelse der ikke foreligger nogen Udbygning, tænkes overflyttede, og det er ganske vist en Udtalelse af en noget anden Art; men den forekommer mig dog ikke at være saa streng, som man mulig kunde ønske; idet det er et noget vagt Udtryk, at der ikke foreligger nogen bestemt Udbygning til Helbredelse; Muligheden er da ikke udelukket. For at bedømme, om en saadan Foranstaltning som den, der her er bragt i Forslag, overhovedet er heldig, forekommer det mig, at man maa klare sig det Spørgsmaal, om den nuværende Tilstand maa betragtes som heldig eller uheldig, om den nuværende Blanding er anerkendt for at være af en saadan Bessaffenhed, at den kunde ønskes vedligeholdt. Selvsjælgelig er der ved ikke udelukket en Sondring paa Stedet i selve Anstalten og i de forskjellige Afdelinger i Anstalten, om man end ønsker de Uhelbredelige eller Uhelbredelige under det samme Overlægetilsyn. Jeg tror, at man i det Hele er tilfreds med og anerkender det, der nu findes; det findes iøvrigt, saavidt vides, paa de forskjellige Anstalter under noget forskellige Former. Det er jo ikke saa godt for dem, der mangle Sagkundskab, at udtale sig bestemt herom; men jeg har idetmindste faaet det Indtryk, at der tværtimod hersker meget stor Uenighed om Betimeligheden af den absolute Afskillelse, om den er absolut ønskelig og tilstedelig. Det forekommer mig, at man, for at kunne gaa ind paa det Foreliggende, nærmest maatte ønske, at der netop var Enighed i dette Punkt om Tilstedeligheden af saadanne absolute Grændser, der skulde drages mellem forskellige Klasser af Sindsfyge. Man vilde, forekommer det mig, komme ind i et nyt Spor ved at gaa ind paa det her Foreliggende, men jeg er meget i Tvivl, om det vilde være et bedre Spor, og jeg maa tilføie, at det forekommer mig, at det er noget tidligt, man kommer ind paa et andet Spor ved Sindsfygepleien. Det er først 25 Aar siden, nemlig i 1850, at man egentlig for Alvor tog fat paa denne Sag her i Landet, og jeg tror, man kan sige, at der

er taget fat paa den med megen Alvor og Kraft, og at den er udført paa en Maade, som gjør Landet og den Administration, som staar i Spidsen for Sindsfygeanstalterne her i Landet, megen Ære. Der har reist sig 3 store Anstalter, og indtil den seneste Tid har der været Plads paa disse til de Patienter, der ønskedes anbragte; jeg tror ogsaa, at er der Noget, der har vundet Anerkjendelse i Befolkningen og er kommet ind i Bevidstheden i Retning af de mest helbringende Foranstaltninger her i Landet, saa er det netop det, der er ifet i Retning af Sindsfygepleien. Det forekommer mig derfor at være tvivlsomt, om man bør gaa heni mod Noget, der kan besyngtes at ville blive opfattet og maaske ogsaa med Nette kunde opfattes som Overgang i et nyt Spor og som indeholdende Noget, der til dels maa siges at være en Tilbagegang. Det er ikke mere end 25 Aar siden, at vi endnu havde de saakaldte Daarekister med Indspærren af Lemmerne, hvor man ikke havde noget andet Middel end at sætte de ulykkelige Folk i Spændetrapen, affordre dem fra andre Folk og behandle dem paa en Maade, der var alt Andet end heldig, og alt Andet end stiftet til at hæve dem ud af den ulykkelige Tilstand, og som ikke engang gjorde det muligt paa en passende Maade at lindre deres Nød. Der findes allerede nu enkelte Spor af Tilbagegang til den Retning, der er enkelte Anstalter her i Landet, hvor man nærmest af økonomiske Hensyn har overtaget Førsørgelsen af Sindsfyge, som ikke anses for Uhelbredelige, men jeg kan ikke tro, at det i det Hele er meget heldigt. Der er Anstalter, som saa at sige systematisk aabne sig for dem, hvor der ikke er noget ordentligt Lægetilsyn, og jeg tror, at dette i de fleste Tilfælde har vist sig at medføre en ligesom Tilbagegang i Bedkommendes Tilstand. Man har ogsaa undertiden maattet sende dem tilbage igen til Sindsfygeanstalten. Spørgsmaalet om Omdannelsen af Viborg Lughus har jo foreligget her paa en aldeles foreløbig Maade ifjor, men da man under Gynantslovens sidste Behandling ikke kunde komme ind paa en Realitetsbehandling af Sagen, var det ikke godt muligt at danne sig nogen Mening om Omstærne her i Salen. Jeg fik dog imidlertid det Indtryk, at de nærmest gik i den Retning, at man ikke ønskede at gaa tilbage fra det, der er opnaaet af Gode i Retning af Sindsfygepleien, og det er det, jeg har en Frygt for, at man her vilde gjøre. Som der er paapeget i Motiverne til Lovforslaget, have jo Spørgsmaal, der staae i Berøring med Sindsfygepleien, ogsaa foreligget foreløbig i Fattigudvalget, og den høitagtede Minister har ogsaa udtaalt, at han ønskede at stille en eller anden Forholdsregel i Bero, indtil disse Omstærne vare klarede og komme i en mere bestemt Form. Jeg kan vistnok, uden at være indiskret, sige, at jeg tror, man i det nævnte Udvalg er meget enig om, saavidt muligt at gjøre Sindsfygepleien til en Statsag og saa vidt my-